

Sciurus niger

Synonyma:

České jméno: veverka liščí

Anglické jméno: Fox squirrel

Čeleď: *Sciuridae*

Obr. 1 Veverka liščí. Foto: Ingrid Taylar

Původ: Domovinou je východní a střední část Severní Ameriky. V závislosti na místě výskytu se rozeznává 10 poddruhů této veverky.

Sekundární rozšíření: Introdukována do západnějších oblastí USA a do Kanady, odtud se spontánně šíří. V EU ve volné přírodě není. Pozorována v několika případech v Nizozemí (izolovaní jedinci, úniky z chovu).

Rozšíření v ČR: Ve volné přírodě se nevyskytuje a v roce 2015 nebyla chována žádnou zoologickou zahradou. Nelze však zcela vyloučit existenci zvířat v privátních chovech.

Cesty zavlečení: Záměrná introdukce – estetické hledisko, rozšíření možností lovu. V nových lokalitách se může dále šířit, je schopna překonat i menší vodní toky či zemědělské plochy. V Severní Americe se v nových lokalitách samovolně šíří rychlostí 0,5 – 3 km/rok.

Popis: Poměrně velká stromová veverka, délky těla 45 – 70 cm, přičemž 20 – 33 cm připadá na ocas. Vážit může 0,5 – 1,3 kg. Barva srsti je variabilní – od šedavé přes žlutohnědou až po oranžovou, břicho bílé až červenohnědé. Žádný sexuální dimorfismus.

Ve své domovině žije v převážně jehličnatých lesích. Nevyhýbá se však ani listnatým či lužním lesům, přebývá i v městských parcích. Živí se převážně semeny a tvrdými plody (žaludy, oříšky), semeny jehličnanů, v menší míře houbami, drobnými lesními dužnatými plody a hmyzem. V přírodě žije 5 – 15 let.

Obr. 2 Veverka liščí. Foto: Jason Quinn

Obr. 3 Ve zbarvení se často objevuje oranžová. Foto: Arthur Mouratidis

Rizika: Kompetice s domácími druhy veverek, vůči kterým je díky své velikosti úspěšnější. V Evropě by hrozilo ohrožení populací domácí veverky obecné. Též potenciální přenašeč různých parazitů a onemocnění. Lze rovněž očekávat negativní vliv na hnízdící ptactvo - dosud neprokázáno.

Možnosti záměny: Naše domácí veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) je výrazně menší (velikost těla 20 - 25 cm, hmotnost 250 – 400 g), srst na břicho a hrdle je zbarvena bíle či krémově a zejména v zimním období má štrapse chlupů na ušních boltcích. Velmi podobná je další veverka na unijním seznamu – veverka popelavá. Ta je ale znatelně menší, má o něco kratší srst, ne tak hustý ocas a méně chlupaté uši.

Obr. 4 Veverka obecná – rezavá forma. Foto: Pawel Ryszawa Obr. 5 Veverka obecná – hnědá forma. Foto: Oliver Spalt

Likvidace: Veverky lze likvidovat odstřelem či chytat do pastí. Více o pastech v článku Salmon et al. 2005. Z přirozených nepřátel připadají v Evropě v úvahu liška, kuna, dravci či větší sovy – tyto loví ve Velké Británii též introdukované veverky popelavé.

Zdroje:

Anděra M., Horáček I. 2005. Poznáváme naše savce, 2. vydání, Sobotales Praha, 327 pp.

Baiwy E., Shockert V., Branquart E. 2015. Risk analysis of the fox squirrel *Sciurus niger*, Risk analysis report of non-native organisms in Belgium. Cellule interdépartementale sur les Espèces invasives (CiEi), DGO3, SPW / Editions, updated version, 34 pp.

Hofrichterová A., Zeman P. a kol. 2016. Ročenka Unie českých a slovenských zoologických zahrad 2015. Zoo Praha, Praha, 406 pp.

Salmon T. P., Whisson D. A., Marsh R. E. 2005. Tree Squirrels - Integrated Pest Management for Home Gardeners and Landscape Professionals. Pest Notes, April 2005, dostupné na: <http://ipm.ucanr.edu/PDF/PESTNOTES/pntreesquirrels.pdf>
<http://www.cabi.org/isc/datasheet/64742>

Obr. 1: Ingrid Taylor: *Sciurus niger* (Fox squirrel) with acorn [30.8.2016] Dostupné na:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Acorn_Squirrel.jpg?uselang=cs

Obr. 2: Jason Quinn: Fox squirrel with sunflower seed by tree [30.8.2016] Dostupné na:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fox_squirrel_with_sunflowerseed_by_tree_South_Bend_Indiana_US_A.jpg?uselang=cs

Obr. 3: Arthur Mouratidis: Fox squirrel [30.8.2016] Dostupné na:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Recipient_of_teahouse_bread.jpg?uselang=cs

Obr. 4: Pawel Ryszawa: Red squirrel in Lazienki Park - Warsaw, Poland [30.8.2016] Dostupné na:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Red_Squirrel_-_Lazienki.JPG

Obr. 5: Oliver Spalt: A squirrel sitting on a step in front of my house in Bavaria, Germany [30.8.2016] Dostupné na: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Squirrel_germany.jpg